

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Judicium Ecclesiasticum Seu Decretalium Gregorij IX.
Pont. Max. Liber II.**

Schmalzgrueber, Franz

Ingolstadii, 1726

§. I. De Natura Confessionis, hujus Varietate, & requisitis.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-74990](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-74990)

PARS III.

Probationes, & Exceptiones in Lite.

IN præcedenti Parte Legislator noster Ordinationem Actuum Judicialium tum inter se, tum secundum tempus à JUDGE Ecclesiastico observandum ostendit: ubi multa de varijs questionibus, quæ in Judicium incidere, & antequam ad Causam principalem processus

fiat, decidi nonnulla solent, & debent. His expeditis, ad ipsam causam principalem tractandam progredi Judex debet: quod fit audiendo Positiones Actoris, in quibus ille intentionem suam fundat; & Exceptiones Rei, quibus iste illius intentionem conatur elidere. Utræque ferè probari debent. Unde quæ fieri hoc debeat, Tertia hæc Pars Libri, quem præ manibus habemus, Decretalium Secundi à Tit. XVIII, usque ad Tit. XXVI. dilucidius ostendet.

TITULUS XVIII.

De Confessis.

ALiquando ab onere probandi reus Actorem relevat, quod tum contingit, quando aliquam, vel aliquas ex Positionibus sibi ab Actore propositis fateatur; cum enim opti-

ma probatio sit proprii oris confessio, quoad illa, quoad quæ reum fatentem habet, probatione Actor non indiget. Ur autem sciamus, quæ vis sit Confessionis in Judicio, sit

§. I.

De Natura Confessionis, hujus Varietate, & requisitis.

SUMMARIUM.

- 1. 2. Definitio Confessionis, & ejus Varietas.
- 3. 4. Quando reus Judici interroganti debeat respondere de crimine?
- 5. 6. Quando iste illum interrogare de Socijs criminis?
- 7. 8. 9. Requisita, ut nominans Socios adversus hos idem faciat.

- 10. 11. 12. 13. 14. 15. Requisita universim ad Confessionem Judicalem.
- 16. 17. 18. 19. An Confessio Judicialis requirat sententiam definitivam ferendam in consententem.

QUæritur 1. quid, & quotuplex sit Confessio? *2.* Confessio prout hic accipitur, est ejus, quod ab Adversario intenditur, in Judicio, vel extra illud facta asseveratio. Ita quoad rem DD. communiter, maximè Hiltrop. *Process. Judic. p. 3. tit. 17. §. quæ requiruntur Sc. n. 1. Gonzal. in c. 1. h. tit. n. 4. Haun. tom. 5. de J. & J. tr. 3. n. 507. Pirh. hic n. 1. Schambog. n. 2. König n. 1. Wiest. n. 1.* Quatuor autem maximè modis dividi Confessio solet.

1. In Discretam, & Indiscretam. *Discreta* est, quæ fit cum expressione causæ, ex qua orta est obligatio; *Indiscreta*, quæ

genericè tantum, & absque mentione causæ obligantis. In exemplo, si Titius fateatur Caio se eidem debere 100 fl. ex contractu mutui, est discreta Confessio; si mentionem causæ non faciat, ex qua debet hanc summam, est Confessio indiscreta.

2. In Simplicem, & Qualificatam. *Simplex Confessio* est, quando quis Adversarij intentionem confitetur simpliciter, & sine adjecta qualitate restringente, ut si Titius fateatur se occidisse Cajum, propter quod accusatur: hac confessione fundatur Actoris intentio. *Qualificata* est, quando fateatur quidem Actoris intentionem, sed adjecta conditione, vel qualitate aliqua, per quam con-

confessio restringatur, ut si idem Titius fateatur quidem se occidisse Cajum, sed addat id se fecisse, non nisi causâ justâ defensionis.

2. 3. In Expressam, & Tacitam. *Expressa*, quæ etiam *Vera* confessio nuncupatur, est, quæ fit verbis, scripturâ, vel alijs signis declarandâ voluntati accommodis. *Tacita*, quæ & *quasi Confessio* appellatur, est, quæ ex certo aliquo factô elicitur, vel à Lege intervenisse fingitur: quod varijs modis potest contingere. Et 1. si quis de delicto cum actore transigat, numerando ei pecuniam, vel aliud quid præstando, ut ab accusatione absteat; cum enim suum jactare nemo consueverit, is, qui ita transigit cum accusatore, delictum confiteri censetur, & perinde, ac si condemnatus fuisset, infamia notatur *l. Athletas 4. §. fin. & l. seq. ff. de his, qui notant. infam.*

2. Si quis sit contumax, & in Judicio non respondeat, vel non rectè *c. fin. b. tit. in 6. & l. contumacia 3. §. contumax 1. ff. de re judic.* ubi tamen excipitur, qui ex causa non respondet; nam ut textus *ibid. §. fin.* ait, *Contumaces non videntur, nisi qui, cum obedire deberent, non obsequuntur.* 3. Qui fugit, & Judicio post litem contestatam se subducit *l. consiliarios 3. C. de Assessor. & c. nullus 4. de præsumpt.* ubi Bonifacius Papa, *Nullus dubitat*, inquit, *quod ita Judicium nocens subterfugit, quemadmodum ut absolvatur, qui est innocens, querit; confitetur enim de omnibus, quisquis se subterfugere Judicium dilationibus putat.* 4. Qui renuntiat liti; talis enim ostendit se non habere jus, aut saltem credere se non habere *arg. l. si adversarius 3. C. de fid. instrum.* 5. Qui producit Instrumentum, vel Rescriptum: nam hic confiteri censetur ibi contenta; alias ad probationem eidem non deserviret, utpote dubiæ fidei.

6. Qui ad Positiones ab Adversario allegatas à Judice respondere jussus tacet, aut obscurè respondet *c. fin. cit.* nam hic quoad eas Positiones pro confesso habetur. Neque refert, utrum omnino respondere detrectet, an verò obscurè respondeat; nam ut bene Barbof. *in c. cit.* advertit, sic respondere est, quasi nihil respondisset. Plures alios modos vide apud alios DD.

4. Denique, & principaliter dividitur Confessio in Judicalem, & Extrajudicalem. *Judicialis* est, quæ fit in Jure, seu Judicio. *Extrajudicialis*, quæ extra illud. Præcipuè de his agitur: unde

5. Queritur 2. an reus in Judicio interrogatus de crimine respondere teneatur? 3. cum distinctione: Vel enim constat, quòd Judex non interroget legitime, vel constat, quòd interroget legitime, vel dubium est, an interroget legitime, necne?

Si primum est, e.g. quia Judex interrogat reum de crimine, de quo nondum

est diffamatus, nec alijs indicijs ad sempiternam probationem gravatus, non teneretur respondere, neque ex taciturnitate haberi potest pro confesso; quia eo casu Judex egreditur limites sue potestatis, & conf. interrogat tanquam privatus.

Si tertium, iterum non teneretur confiteri; quia in dubio melior est conditio possidentis: & licet alias præsumatur Superioris mandatum esse justum, non tamen in hoc speciali casu, ubi est conjunctum cum damno gravissimo.

Si Secundum, aliqui cum Innocent. *in e. dudum 22. de elect.* existimant teneri etiam hoc casu reum interroganti Judici respondere, saltem si agatur in causâ capitali de damno vitæ; quia, ut ajunt, præceptum humanum, quale est Judicis, non solet obligare cum tanto damno: quod confirmari potest argumento à minori ad majus; nemo enim de Jure cogi potest, ut veritatem dicat contra consanguineum suum. Ergo multo minus, ut veritatem dicat contra se ipsum.

Hæc sententia, cum satis probabilis sit, Confessarijs servire potest, quando reus persuaderi non potest, ut crimen ultro confiteatur. Cæterum contrariam judico probabiliorerit, quam etiam tenent S. Thomas, Cajetanus, & alij communiter. Ratio est, quia Reip. interest, ne crimina maneant impunita: & correlativa sunt Judicem interrogare legitime, & reum ad interrogationem respondere debere; alias exigua Judicis autoritas foret.

Procedit responsio etiam quoad Positiones negativas, quæ aliter probari nequeunt, nisi per confessionem Adversarij; licet enim ejusmodi Positiones ex rigore Juris Civilis admittendæ non sint, cum ex stricto Jure illud tantummodo poni possit, quod potest probari, potest tamen quandoque Judex suadente sic æquitate, si ita expedire videbitur, admittere, ut Positio hujusmodi negativa formetur ab Adversario e.g. *Pono verum, quòd Titius privilegium nullum habeat* &c. & tunc reus tenebitur respondere affirmative, vel negative: si affirmative, illud privilegium debebit ostendere; quia tunc reus quasi excipit contra Positionem Actoris, Igitur tenebitur hanc suam exceptionem probare: si negative, alia probatione opus non est, sed censetur reus confessus carentiam privilegij, & ulterius proceditur in Positionibus. Ita habetur *c. statimus 1. b. tit. in 6. & tradit ibidem Gloss. V. Judices, Vivian, in ration. Barbof. n. 1. Schamb, hic n. 7. & alij communiter.*

Queritur 3. an & quando Judex reum de se confessum interrogare possit de socijs criminis? 7. regulariter, & ordinariè interrogare de socijs eum non potest, & si ita interrogatus de ijs aliquid affirmat, confessio illa eisdem non nocet. Ita Clar. *§. fin. q. 21. n. 3. 7. dictum Socij, Sabell.*

S. confessio n. 53. Vivian. in c. cum Monasterium 1. h. tit. v. ad solum dictum, Laym. ibid. n. 1. Gonzal. n. 2. Barbof. n. 1. Vallenf. hic n. 2. Zœf. n. 1. Engl. n. 21. Pirh. n. 23. & hoc teste communis omnium sententia. Patet ex Juris utriusque textibus: Canonici quidem cas. fin. caus. 15. q. 3. c. veniens 10. de testib. c. cum Monasterium cit. Civili autem l. repeti posse 16. ff. de question. & l. fin. C. de accusation. Ratio est, tum quia confessus de se crimen in Judicio eo ipso fit infamis, & conf. à testimonio dicendo repellitur; tum verò maximè, quia ad id proni sunt mali homines, ut optent habere focios delictorum, & poenarum, & hoc vel ob odium, & inimicitias erga personam à se nominatam, quam volunt involvere eodem secum supplicio, vel ob spem, quam concipiunt impetraturos se veniam, si alios suos complices nominaverint.

Dixi autem *regulariter*, & *ordinariè*; nam plures sunt casus, quibus interrogari criminofus de Socijs in Judicio potest. Et 1. quidem in criminibus, quæ in perturbationem, concussionem, & perniciem Reip. specialiter cedunt, ut crimen læsæ Majestatis, Hæresis, Veneficij, Latrocinij, Sacrilegij, Falsæ monetæ, Assassini. 2. In criminibus occultis, & difficilis probationis, in quibus plerumque de veritate aliter constare non potest, nisi per focios criminis; quia in his ob difficultatem probationis admittuntur etiam testes inhabiles, & leviora sufficiunt indicia. 3. In ijs, quæ sine socio non committuntur, cujusmodi sunt Sodomitæ, Stuprum, Adulterium, conspiratio in Principem &c. quia etiam hæc ferè occulta, & difficilis probationis sunt. 4. In illis, quæ non sunt merè præterita, sed futuro tempore committenda cum damno Reip. vel etiam privatæ personæ, ut si aliqui conjurârunt ad prodendam patriam, vel hominem occidendum. 5. In alijs quibuscunque criminibus, si socij aliunde jam sint diffamati, sintque alia contra eos probationes, & indicia. 6. Ubi consuetudo in quibusdam criminibus interrogandi potestatem indulget Judici. Sed Faria. *prax. crim. q. 43. n. 123.* huic Juris observantiam præfert: & meritò; quia ut *l. sed licet 12. ff. de Offic. Præs. dicitur*, non tam, quid Romæ factum, sed quid fieri debeat, spectandum, & observandum est. Videantur Clar. *v. dictum socij cit.* Menoch. *de arbitr. casu 474. à n. 18.* Farin. *q. 43. cit. à n. 56.* Malcard. *de Probation. concl. 1318.* Laym. *l. cit. n. 2. & seqq.* Pirh. *n. 24. & seqq.* P. Wiest. *n. 22.* P. Reiffenstuel. *n. 36. & seqq.* P. Schmier *Process. Judic. c. 8. à n. 52.* cum alijs suprà *citt.*

Quæritur 4. quæ requirantur, ut in relatis casibus Judex reum, de se confessum, Juridicè interrogare possit de Socijs criminis, & reus sic confessus, & nominans fo-

cios fidem faciat adversum illos? *R. 1.* requiritur, ut Judex non interroget in specie, vel individuo de certa persona e. g. an Tiritius sit particeps criminis, sed in genere solum, an reus habuerit Socios. Laym. *in c. 1. b. tit. n. 8.* Pirh. *hic n. 27.* Wiest. *n. 25.* & alij apud istos. Ratio est, quia si in specie de aliquo interrogaret, id esset potius suggerere, quàm inquirere. *Excipitur*, nisi jam aliunde de ejusmodi delicto suspecta esset persona aliqua; tunc enim posset Judex adversus illam instituire inquisitionem specialem; igitur poterit de ea etiam inquirere ex ipso reo. Vel nisi reus in Judicio jam confessus fuisset se cum socijs deliquisse; tunc enim, si nomina eorum reus non expressit, potest Judex ulterius petere, ut eos nominet; aliàs denuntiatio eorum in Judicio esset frustranea, & imperfecta.

2. Ut, qui focios criminis revelavit, hoc ipsum postea confirmet in tortura *l. ob carmen 21. S. si ea 2. ff. de testib.* Laym. *l. cit. n. 11.* Pirh. *n. 28.* Ratio est, quia reus ob confessionem delicti à se factam est infamis; infami autem non creditur sine tortura. Opus tamen erit, ut ejusmodi confessionem de socijs in tortura factam altera die in loco Judicij coram Notario, & testibus spontè, & sine tormentorum metu ratificet, prout ratificandam principalis delicti confessionem dicitur *infra n. 11.*

3. Ut Reus denuntiationem socij Juramento confirmet. Patet ex *ff. & C. de testib.* & docet Laym. *n. 9.* Pirh. *n. 29.* Wiest. *n. 26.* Ratio est, quia si in Civilibus testi non creditur, nisi jurato, multo magis hoc procedit in criminalibus, cum in his exigantur clariora indicia, & probationes. *Neque obstat*, quòd reo etiam non jurato credatur; hoc enim verum est solummodo, quatenus de se confitetur, non verò, quando deponit contra alium; tunc enim procedit universalis regula, quòd ei, qui in Judicio deponit, vel asserit aliquid in præjudicium tertij, fides habenda non sit, nisi jurato. *Excipe*, nisi de praxi Curia in aliquo loco denuntiatio sociorum à reo facta recipiatur etiam sine Juramento; tunc enim praxis illa servari potest, modò non tanta depositio- ni sine Juramento factæ adhibeatur fides, quanta adhiberetur, si confirmata Juramento foret.

4. Ut denuntians non habuerit inimicitias contra denuntiatum. Laym. *n. 13.* Pirh. *n. 30.* Wiest. *n. 24.* idque sumitur ex recepta doctrina, quòd inimicus capitalis etiam in criminibus exceptis non admittatur ad testificandum. Ergo neque ad accusandum, vel denuntiandum: & hoc ob periculum, ne vindictæ causâ denuntiet.

5. Ut denuntians in suis denuntiationibus contra focios criminis sit constans, & perseveret. Laym. *n. 12.* Pirh. *n. 30.* Wiest.

Wiest. n. 24. Hinc qui post præstitum Juramentum veritatis interrogatus de socijs criminis negavit se habuisse socios, postea verò in, vel extra torturam eosdem nominat, fidem non meretur; sicut enim prius se mentitum fatetur, ita etiam nunc mentiri potest.

6. Ut reus de se confessus, præter illum criminis defectum, non sit aliunde inhabilis ad testificandum, Laym. n. 14. Pirh. n. 31. Wiest. n. 24. Ratio est, quia quòd infamia ex crimine confessio non obstat reo, quin denunciare socios possit, est exceptio exorbitans à Jure communi; hujusmodi exceptiones autem non extendi, sed strictè interpretari debent l. quod verò 14. ff. de Legib. & Reg. 28. in 6.

7. Ut denuntiatio hujusmodi à reo facta suffulta sit alijs conjecturis, & indicijs criminis, ob quæ verisimilis fiat Laym. n. 15. Pirh. n. 31. Quare si reus tanquam sociam criminis denuntiet personam honestam, bonæ famæ, minimeque suspectam, denuntiatio ejus ipsi non oberit, nisi cum denuntiatione concurrant indicia, & præsumptiones, quæ famam, & existimationem bonam, de persona denunciata antea habitam, notabiliter superent. Potest tamen eo casu, si ex confessione Rei in denuntiatum redundavit infamia aliqua, eidem denuntiato injungi à Judice, ut se cum tribus alijs ejusdem ordinis purget, Barbof. in c. 1. h. tit. n. 1. cum alijs: de quo infra Lib. V. Tit. de purgat. Canon.

10. Queritur 5. quid universim requiratur, ut Confessio Judicialis effectum habeat, & præjudicet contenti? R. plura passim apud DD. inveniuntur requisita, quæ memoriæ juvenandæ gratiâ in versiculos sequentes collecta sunt.

Major, spontè, sciens, contra se, est jus ubi, & hostis,
Certum, usque, favor, jus, nec natura repugnet.

Igitur 1. requiritur, ut Confessio sit profecta à majore 25. annis. Ubi plurimum refert, an minor sit infans, an infante major, sed adhuc impubes, an jam pubertatem adeptus. Si infans, etiam Tutoris autoritate accedente, confessio ab eo facta habetur pro nulla; quia negotium, de quo interrogatur, non intelligit, & idcirco in Judicium vocari non potest §. sed quòd 10. Inst. de inutil. stipulat. l. quicumque 4. ff. de in jus vocand. Si infante major, & septennium jam egressus, sed nondum adeptus pubertatem sit, confessio ab eo facta sine tutoris autoritate non valet; quia sine hac pupillus se obligare non potest: facta autem cum autoritate Tutoris ipso Jure quidem subsistit, sed læso succurritur per beneficium restitutionis in integrum l. certum 6. §. in

pupillo 5. ff. h. tit. Si verò jam sit pubertatem adeptus, videndum, an habeat, vel non habeat Curatorem.

Si habet, confessio ejus non alter ipsi præjudicat, quàm si Curator intervenerit; tunc enim planè æquiparatur pupillo l. si Curatorem 9. C. de in integr. restit. minor. 25. ann. Si non habet Curatorem, confessio illi præjudicat, si facta sit extra Judicium, sed læsus in integrum restituitur §. in pupillo cit. at si in Judicio facta sit, regulariter nulla est; quia minor per se loquendo personam standi in Judicio non habet l. in rebus 2. C. qui legit. person. stand. in judic. &c. Excipitur, quando agitur de momentanea possessione, vel rebus spiritualibus, & quæ his annexa sunt; cum enim in hujusmodi causis stare in Judicio minor possit juxta dicta Tit. 1. n. 26. etiam super ijs facta ab eo confessio obtinebit, reservato tamen beneficio restitutionis in integrum, ut cum Abb. Lanfranc. &c. bene advertit P. Wiest. hic n. 3.

2. Ut fiat spontè, & liberè, non vi, 11

& metu extorta sit can. si quandoque 1. caus. 15. q. 6. ubi etiam dicitur, quòd confessio, quæ ex necessitate fit, fidem non faciat. Et idem dicendum de eo, qui spe impunitatis sibi à Judice promissæ, vel alia fraude inductus delictum confitetur. Ratio est,

quia his casibus deficit præsumptio, in qua vis propriæ confessionis fundatur, cum sæpe ob vim, metum, aut etiam dolum quis testimonium contra seipsum perhibeat. Extenditur ad confessionem factam à reo in tormentis; nam ut ista aliquid probet adversus reum sic contentem, tria debent concurrere. 1. Ut constet de corpore delicti, i. e. quòd revera illud delictum, de quo aliquis arguitur, factum sit: unde si reus fateatur in tormentis, quòd alibi homicidium, vel furtum fecerit, in eo loco inquiri debet, an aliquando tale homicidium, aut furtum ab aliquo factum sit. 2. Ut contra torquendum gravia habeantur indicia. 3. Ut tortus, seu metu in conspectu tormentorum confessus persistat in confessione.

Dicitur autem in confessione persistere, qui, quòd antea in tortura passus est, altera die ad bancum juris, ut vocant, seu locum publici Tribunalis ductus, & extra tormentorum conspectum positus confessionem repetat l. siquis 2. C. de custod. reor. Hæc nisi concurrant, confessio etiam in tormentis facta non præjudicat contenti l. 1. §. 17. 23. §. 27. ff. de question. & l. qui in carcerem 22. ff. quòd met. caus. Abb. in c. fin. n. 11. §. 12. h. t. Wesenbec. ff. eod. n. 3. Marant. de Ordin. Judic. p. 6. membr. 10. art. 14. n. 15. Engl. hic n. 17. Pirh. n. 5. König n. 9. Wiest. n. 4.

3. Ut sciens confiteatur, h. e. ut contentio procedat ex certa scientia, & non ex errore. Ubi tamen distingui debet, utrum sit error Juris, an facti: item an cul-

pabiliter commissus, vel inculpabiliter, & si culpabiliter, an ex culpa lata, an verò ex levi, vel levissima. Si error crassus sit Juris clari, aut facti proprii recentis, regulariter confessio nocet confitenti, nec eam revocare licet; quia non præsuntur hæc ignorari. At si inculpabilis sit error, præcipue facti, confessio usque ad sententiam revocari potest, dummodo ejusmodi error facti ante latam sententiam ostendi, & probari possit. Hiltrop. *Process. Judic. p. 3. tit. 17. §. que requirantur* Sc. n. 20. Wefenbec. ff. b. t. n. 3. Vivian. in c. 3. eod. Valenti. hic n. 9. Zœf. n. 4. Pirh. n. 7. Engln. 16. König n. 7. Sannig. c. 2. n. 2. Wiest. n. 5. & conlat ex c. fin. h. t. l. non fatetur 2. ff. eod. l. error s. & l. seq. ff. de J. & F. J. l. quamvis 1. & l. error. 7. C. eod. Idem dicendum, si facta sit confessio, non ex proposito, sed calore iracundiæ, & universim de quacunque confessione falsa; nam ejusmodi confessio non valet, nec præjudicium confitenti affert. Marant. de *Ord. Jud. p. 6. tit. de confession. n. 10.* Hiltrop. n. 23. Wefenbec. n. 7. Pirh. n. 9.

4. Ut confiteatur contra seipsum; nam confessio unius criminosi in Judicio adversus alios socios criminis facta, sive sponte facta illa sit, sive ad interrogatorium Judicis, non admittitur, nec probat adversus illos, nisi laborent infamiâ de hoc, vel simili crimine, aut adsint indicia aliqua, vel aliud genus probationis: imò regulariter & ordinariè prohibitum est utroque Jure, ne reus in Judicio interrogetur de socijs criminis, prout dictum est supra n. 5.

5. Ut confessio fiat, ubi Jus est, i. e. coram Judice competente sedente pro Tribunali. Dixi 1. coram Judice. Hinc confessio Judicialis non est, quæ fit coram Arbitratore; est autem Judicialis, quæ fit coram vero Arbitro, sive deinde arbiter Juris ille sit, sive compromissarius. Marant. *tit. de confess. cit. n. 31.* Mascard. de *prob. concl. 348. n. 14. § 15.* Haun. *tom. 5. tr. 3. n. 508.* Pirh. *hic n. 2.* Wiest. n. 8. & ratio est, quia arbitrator non cognoscit ut Judex, ita autem cognoscit verus arbiter; & hinc *l. compromissum 1. ff. de recept. qui arb. dicitur*, quòd arbitria ad similitudinem Judiciorum redigantur. Similiter Confessio Judicialis non est, quæ fit coram Notario extra Judicium, etiam præsentem altera parte, si Judex non adsit Marant. n. 30. Hiltrop. à n. 4. Barbos. in c. fin. h. t. n. 8. Pirh. *hic n. 2.* & ratio est, quia Notarius non habet potestatem recipiendi tales actus Judiciales sine mandato, & commissione Judicis. Quod si tamen coram Notario causæ apud Protocolium confessio facta sit, Judicialis etiam dici, ut Hiltrop. n. 5. observat, ex recepta consuetudine poterit, additque rationem; quia plerumque actus legitimi, qui

in Judicio coram Judice expediuntur, etiam coram Notario hodie expediri possunt, & eandem vim habent.

Dixi 2. coram Judice competente; nam sicut sententia irrita est, quæ fertur à Judice incompetente, ita & confessio coram eodem facta c. at si Clerici 4. princ. de *Judic.* Hiltrop. §. cit. n. 10. Wefenbec. ff. b. tit. n. 5. Perez. C. eod. n. 6. Engln. 14. König n. 17. Wiest. n. 3. Habebit igitur hujusmodi confessio, coram Judice incompetente facta, vim tantum extrajudicialis confessionis, quæ non plene probat.

Dixi 3. coram Judice sedente pro Tribunali; quia ea communiter Judicialis dicitur, quæ fit in Jure l. un. C. b. tit. jus verò dicitur ibi esse, ubi judicandi gratiâ Judex sedet l. jus 11. ff. de J. & F. Excipitur, si causâ non requirat plenam cognitionem; nam in Summario Judicio valet confessio extra Tribunal facta: imò usu receptum est teste Hiltrop. n. 4. cit. quòd Judex non solum in preparatorijs, sed etiam in decisorijs possit extra Judicium, & domi suæ partium responsiones recipere, licet sententiam ferre non possit, nisi in loco Judicij.

6. Ut confessio fiat præsentem Adversario; hic enim *Hofstis* nomine in verbis n. 10. allatis intelligitur. Sufficit autem, si adsit confessioni hujus Procurator, habens ad hoc speciale mandatum, ut habetur l. certum 6. §. siquis 3. ff. b. tit. ubi ratio indicatur, quòd non solet quis absenti condemnari. Procedit autem hoc solum de Jure Civili; nam de aequitate Canonica parte absente facta confessio valet, & plenam fidem meretur. Abb. in c. fin. h. t. n. 16. Honor. *hic n. 10.* Engln. n. 12. König n. 20. Wiest. n. 9. Ratio est, quia in confessione de Jure Canonico consideratur deliberatio & veritas, quarum neutram præsentia Adversarij auget, vel absentia ejusdem minuit. Imò etiam de Jure Civili confessio absente Adversario facta valet, & plenam fidem meretur in duplici casu.

Unus est, quando ejusmodi confessio, parte absente facta, à Judice, vel etiam alio nomine absentis in judicio acceptatur, & postea ab absente ratificatur. Perez. C. b. tit. n. 7. Zœf. ff. eod. n. 4. Wiest. *hic n. 9.* Schambog. n. 2. Alter, si relata sit in Protocollo, vel aliam scripturam, quæ postea Adversario communicetur; cum enim Scriptura semper loquatur, non tantum Judicij, sed etiam parti adversæ confessus esse censetur, ac proinde confessio hæc plenam faciet fidem, ut advertit Abb. in c. fin. cit. n. 15.

7. Ut sit de Re certa quoad substantiam, & quantitatem l. certum 6. pr. ff. b. tit. Gloss. *ibid. V. certum*, Hiltrop. l. cit. n. 11. Perez. C. b. tit. n. 8. Wefenbec. ff. eod. n. 4. Brunnem. in l. certum cit. n. 1. Zœf. *hic n. 3.* Sannig. c. 2. n. 2. Wiest. n. 6. Ratio est, quia confessio parit sententiam. Ergo sicut hæc certa debet esse, ita & confessio.

Confessio incerta igitur confitenti non præjudicat : interim tamen, si ita suadet ratio ; & de substantia ex confessione liqueat, confessus urgeri potest, ut certum confiteatur *l. certum cit. §. si quis 2. & DD. citt.*

15 8. Ut fiat in *Judicio* ; hoc enim *Litis* nomine significatur. In hoc distinguitur *Judicialis Confessio* ab *Extrajudiciali*,

9. Ut non sit facta *in favorem confitentis* ; nam in favorem confitentis facta regulariter loquendo non habet vim probationis *l. rationes 6. C. de probat.* quia sicut nemo *Judex*, ita nec testis potest esse in propria causa ob fidem suspectam.

10. Ut sit de re, quæ neque *rerum nature*, neque *Juri* adversatur : qualis esset confessio, quæ quis fatetur Titium esse suum filium, qui tamen majoris est ætatis, quàm sit ipsemet, vel si quis confiteatur se occidisse hominem, qui adhuc vivit *l. confessio-nibus 13. ff. de interrog. in Jur. fac. l. inde 23. §. fin. ff. ad Leg. Aquil.* quia confessio debet esse verisimilis. Inde fit, quòd, ubi crimen relinquit vestigium, nunquam procedatur ad executionem, utcunque reus confessus illud, vel de eo etiam convictus sit, nisi, ut *suprà n. 11.* monui, priùs de corpore delicti constet : & hinc quando aliquis fatetur de homicidio, priùs inquiritur de cadavere, vel si furtum quis confiteatur, indagatur, an revera tale furtum in tali loco, sicut asseritur, commissum sit &c.

Addunt aliqui 11. cum *Wesemb. ff. h. tit. n. 5.* & *Perez C. eod. n. 8.* ut fiat cum *expressione cause*, quòd aliàs facta non videatur ex certa scientia, sed potius ex abrupto. At verius expressio causæ non exigitur. *Abb. in c. fin. cit. n. 14.* quia facta *Judice* præfente, deliberato animo, & non nisi de re certò cognita facta præsumitur.

16 Quæritur 6. an *Confessio Judicialis* requirat sententiam definitivam *Judicis*, quæ ferri debeat contra confessum in *Judicio*? Celebrerrima hæc quæstio est apud *DD.* nec tamen hodie dum ita discussa adhuc, ut quænam opinio verior sit, satis liqueat.

Prima sententia negat requiri sententiam : quod probat varijs *Juris Civilis* textibus ; nam *r.* passim *Leges* dicunt confessum in jure haberi pro condemnato *l. confessus 1. ff. h. tit. l. un. C. eod. l. sicut 4. C. de repud. vel abst. hered.* 2. *l. post rem judicatam 56. ff. de re judic.* confessio æquiparatur rei judicatae ; & *l. certum 6. §. fin. ff. h. tit.* dicitur, quòd quadrimestre tempus, quod datur judicatis, statim currat à confessione. 3. *l. proinde 25. in fin. ff. ad Leg. Aquil.* dicitur, quòd *nulle sint partes judicandi in confitentibus.*

Alterà sententia, & longè plurium affirmat definitivam opus esse, & probat hoc. 1. Ex *l. Julianus 3. ff. h. tit.* ubi dicitur confessum condemnandum esse, quia pro judicato habetur. 2. Ex *l. de qua re 74. ff. de*

Judic. ubi habetur, quòd *Judex*, qui cognovit de causa, debeat quoque super illa pronuntiare. 3. Ex *l. fin. C. de execut. rei judic.* ubi confessi, & convicti per probationes æquiparantur, & statuitur, in utroque, si condemnati fuerint, executionem debere fieri. 4. Ex *c. cum super 2. b. tit.* ubi qui se *Simoniacum* in *Judicio* confessus est, jubetur per sententiam definitivam ab omni *Beneficio*, & *Officio* deponi.

Tertia, & probabilior utitur distinctio. 17 ne inter causas *Criminales*, & *Civiles*. Quoad causas *Criminales* facile omnes tertie istius sententiæ *Doctores* conveniunt, quòd contra confessum requiratur sententia definitiva, sive præcedat confessio contestationem litis, sive sequatur: quod satis patet ex *c. cum super cit. & l. si confessus 5. ff. de custod. & exhib. reor.* Ratio est ista, quia in criminalibus, nisi alia criminis indicia adsint, confessus pro condemnato non habetur, tum ob maximum periculum vitæ, tum ob incertitudinem pœnæ irrogandæ. 2. Quia *Rei* aliquando non tam facinororum conscientiam, quàm mortis cupidine, tædiòque vitæ, aut carceris, metùque tormentorum contra se confitentur. 3. Quia ad pœnam, exceptis *Censuris*, & *Irregularitatibus*, & pœnâ in incestuosum conjugem lata, ante sententiam non datur obligatio *arg. c. cum secundum 19. de Heret. in 6.* Ita *Perez C. h. tit. n. 3.* *Brunnem. ibid. n. 7.* *Zoel. ff. eod. n. 10.* *Honor. hic n. 35.* *Schambog. n. 10.* *Wiesl. n. 12.*

Quoad *Causas Civiles* non conveniunt ; *DD.* nam aliqui cum *Marant. tit. de confess. n. 26.* indistinctè negant in his causis sententiã opus esse, ex ratione, quia in illis non vertitur tantum præjudicium, quantum in criminalibus : ut proinde in his confessus haberi pro judicato possit juxta *l. citt.* pro negativa sententia, & tempus, quod ei daturum est jure, ad executionem solum, sive solutionem assignatum esse sit judicandum, prout innuit *l. si debitori 21. ff. de Judic.* Sed probabilius loquuntur, qui distinguunt inter confessionem factam ante contestationem litis, & inter eam, quæ facta est post contestationem litis.

Si facta sit ante contestationem litis, concedendum non requiri sententiam definitivam, sed sufficere præceptum *Judicis* de solvendo juxta *l. si debitori cit. & l. un. C. h. tit.* *Si verò post contestationem*, dicendum, quòd adversus eum, qui post litem contestatam primum confessus est, requiratur sententia condemnatoria. Ita *Abb. in c. fin. h. tit. n. 18.* *Perez C. eod. n. 2.* *Brunnem. ibid. n. 6.* *P. Wiesl. hic n. 13.* propter expressos textus *c. præterea 10. de transact.* ibi : *Ex confessione contra eos sententia procedere debeat. l. Julianus 3. & l. qui Stichum 5. ff. hic*, quibus confessum condemnandum disertè asseritur. Idem persuadet ratio ; quia *Judicium* semel

ceptum sententiâ terminandum est ; & Judex, de qua causa cognovit, super eadem pronuntiare debet *l. de quare 74. cit.*

19 Neque contrarium probant Argumenta præcedentium duarum Opinionum. *Secundæ* argumenta nostræ serviunt ; neque enim ante contestationem litis Judicium datur. *Ad 1. argumentum primæ sententiæ* dico, confessum pro judicato, & condemnato propriè non haberi ; ut cum alijs notat Abb. *n. 18. cit.* & indicat *l. confessus cit.* ubi additur *Quodammodo*, quod impro-

prietatem denotat. *Conf. ex ratione* ; quia nemo seipsum aut judicare, aut condemnare potest. *Ad 2.* id intelligendum sub data distinctione inrer confessionem, quæ facta est ante, & post contestationem litis. *Ad 3.* cum dicitur, quòd in confitentes nullæ sint partes Judicis, subintelligendum est, *Nisi in condemnando*, i. e. nisi ut confitentem condemnet ; quia confessione hac legitimè facta, Judex ulteriori inquisitione, & cognitione opus non habet. *Perez n. 2. cit.*

§. II.

De Effectibus Confessionis, & ejus Revocatione.

SUMMARIUM.

20. 21. 22. 23. 24. Effectus Confessionis Judicialis.
25. 26. 27. 28. Effectus Extrajudicialis Confessionis.
29. 30. 31. 32. Confessionis Sacramentalis.
33. 34. Qualificata.
35. 36. 37. 38. Facta in testamento, vel in articulo mortis.
39. 40. 41. Depositæ contra Socios criminis.

42. Facta à Procuratore.
43. Antecessore, & Pralato Ecclesiæ.
44. 45. Tactæ nolentis respondere ad Propositiones Adversarij.
46. 47. Confitentis crimen in Judicio incidenter.
48. 49. 50. 51. Quando possit revocari confessio in Judicio facta ?

QUæritur 1. qui sint Effectus Confessionis Judicialis ? *ry.* varij afferuntur, ut videre est apud Marant. *de Ord. Jud. p. 6. tit. de confess.* à n. 21. Hiltrop. *p. 3. tit. 17. §. de effect. Judic. confess.* Pirh. *hic n. 19. König à n. 24. Wiest. n. 11.*

Et 1. quidem est plenissima probatio, ita ut superet, & infringat omnes alias probationes factas per testes, & instrumenta in favorem confitentis contrarium *c. diligenti 7. de præscript. c. dilecti 2. de Capell. Monach. l. confessus 1. ff. & l. un. C. h. t. Rota Rom. in Nov. p. 3. decis. 758. n. 2. & decis. 191. n. 12. p. 4. tom. 1. decis. 157. fin.* Et propterea non est mirum, quòd per eam ab onere probandi relevetur actor, cum nulla sit probatio melior, quàm proprii oris confessio : ut proinde utilissimè admittatur in Judicio, cum per eam veritas controversiæ sine longioribus ambagibus eruatur. *Excipitur*, nisi quòd aliquis confitetur, tale sit, ut simul ceat in præjudicium Reip. ut si dominus Jucci contra aliquem inquirenti de furto dicent, se non fuisse invitum ; cum enim Reip. interfit crimina non manere impunita, & ritioni ejusmodi non creditur in Judicio, nisi is, qui abstulit, fuerit amicus, vel res abla exigui pretij, aut alia indicia pro eo corurrant. Hoc tamen in eo casu operatur hujusmodi Confessio, ut si contra reum atur ex meris præsumptionibus, ipsa maximè præsumptionem pro eodem faciat, ita, ut tali casu reus non possit tor-

queri, licet aliàs adessent sufficientia indicia ad torturam, ut post Bartol. Alex. & alios docet König *hic n. 10.* & ratio est, quia præsumptio contra reum per contrariam præsumptionem ex confessione partis laxa eliditur.

2. Inducit notorium per *c. vestra 7. de cohabit. Cleric. & mulier.* Hinc vitam appellationi præcludit *c. pervenit 13. & c. seq. de appell. l. observare 2. C. quor. appell. non recip.* Estque hoc verum, etsi confessus quis sit spontè, ac voce propria, licet convictus non sit : neque refert, an causa, de qua agitur, sit civilis, an criminalis, ut notant Abb. *in c. cum speciali 61. §. porro n. 5. de Appellat. Covar. præf. qq. c. 23. n. 5. concl. 2.* Hiltrop. *§. cit. n. 12. Pirh. hic n. 19. Schamb. n. 9.* *Excipitur* casus, quo reus confessionem in Judicio factam ex causa revocavit ; tunc enim nihil obstat appellationi.

3. Tollit præsumptionem Juris, & 22 de Jure, ita ut etiam si aliæ probationes contra hujusmodi præsumptionem non admittantur, admittatur tamen contra illam probatio in contrarium per confessionem partis, Marant. *p. 6. tit. de confess. n. 22. Mascard. concl. 344. n. 3. Hiltrop. l. cit. n. 6. Pirh. hic n. 19. Schamb. n. 8. König n. 26. Wiest. n. 11.* & ratio est, quia propria confessio fortissimam pro se præsumptionem veritatis habet ; cum enim nemo præsumatur veritatem fateri contra seipsum, nisi coactus, si fateatur, id, quod fateatur, merito haberi pro vero debet.

4. Locum invenit etiam post conclusio-